

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

X. Ad quid, & quomodo paupertatis voto Religiosus obligetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40105

quam pallium complicatum, & quidem inuicem, ne tantum destrueretur. Et velut miraculi loco habendum videbatur, cum aut ocreas aut aliud quodpiam contra pluiam monumentum admittēbat: quod pileo suo diceret, fatis & solis æstum, & pluiæ iniurias posse arceri. Hinc non raro ad diuersoria veniebat, totus perplutus & madidus, & frigore rigens: cum autem hoc in statu ad hospitiū veniens, ipsum vel non fatis instructum, vel multis necessariis rebus destitutum inueniebat, insolito quodam gaudio perfundebatur. Nulla eius vnquam tanta fuit infirmitas, nullum frigus ita intensum, vt suo in lecto & cubiculo; quoddam ad frigus accendendum velamen obtendi pateretur: cum etiam delicias sapere illi videretur, si vel parua aliqua storea ad lecti caput affueretur, quæ omnia eo in ipso erant gratiora & mirabiliora, quo maiora in seculo reliquerat.

C A P I T U L U M X.

Ad quid, & quomodo paupertatis voto Religiosus obligetur.

Iam reliquum est, vt in sequentibus ostendamus ad quid in rigore nos paupertatis votum obliget, quando contra ipsum delinquatur, & quando id letale delictum futurum sit. Equum est namque nosse religiosum quæ sua sit ex ratione status, nec non ob vota quæ fecit, obligatio. Alias tractauimus, quæ perfectionis sunt, nunc tractabimus ea quæ sunt obligationis; quæ semper primum, ac velut fundamentum esse debet, super quod reliquæ omnia sunt inædificanda. Quam ergo possumus succinctissime in vnum hic colligimus ea quæ quoad hoc Doctores tum Theologi, tum Canonistæ tradunt, eaque ex ipsomet iure Canonico, & sanctis Patribus deprompta. Votum itaque paupertatis ex se religiosum obligat, ad nullum vilius rei temporalis, sine legitima

Superioris licentia, dominium, proprietatem, & vsum habendum. Hæc est communis omnium Doctorum sententia, & expressè in sacris Canonibus declarata.

Hinc sequitur primo, religiosum ex voti paupertatis obligatione, nullam prorsus rem temporalem habere, possidere, dare, sumere, accipere posse, ad eandem retinendam, & vtendum, aut de illa disponendum, sine expressa superioris facultate. Hoc namq; eius proprium est, qui rei proprietarius ac dominus aut de facto est, aut esse potest, vnde qui secus faceret, votum paupertatis infringeret. Ita id inferunt ac docent Doctores omnes, & ita in sacris Canonibus expressum & declaratum est.

Secundo, hinc consequitur, non solum illum religiosum cõtra paupertatis votum facere, qui aliquid de rebus domesticis, Superiorum in iussu, capit, retinet, dat, aut de eo disponit: verum etiam eum, qui ab externis, puta parentibus, amicis, benefactoribus quid sine Superioris permisso accipit, retinet, vel de eo disponit. Hæc quoq; est communis sententia Doctorum, & in Iure Canonico, velut res certissima, statuta.

Hæc sunt rotius huius materiæ principia, ac velut fundamenta; & super hæc struendum, quidquid hic nobis dicendum est, ex hisce principijs cõclusiones, ad casuum particularium, qui occurrere queunt resolutiones, eliciendo.

Omnia hæc S. P. N. in Constitutionibus, de hac ipsa materia loquens, nobis proponit ac declarat, & sunt in regulas eadem relata, vt ea velut in oculis habeamus. Regula quippe vigesima sexta ait: *Intelligent omnes, quod mutuo dare vel accipere, vel dispensare quidquam de ijs quæ domi sunt, minime possunt, nisi Superior consensu prestiterit.* Ne vero quis putaret, solum contra paupertatem esse, cum sine Superioris venia aliquid de rebus domesticis accipitur & dispensatur; non vero si quid huiusmodi ab externis recipitur, aut de recepto ab illis, Superioribus in seijs, disponitur; hinc secundum hoc in alia regula declarat, dicens: *Nemo mutuum*

Habetur. e. cum ad monitar. de Im. mon. c. Mo. nachi eod. tit. c. Ex parte. de cau. § 12 q 1 c. Non dicitis c. Nolo. c. Expedi. c. Scimus. Clem. ne in agro Dominico. de statu monach.

3. p. Constit. c. 1. §. 8. §. reg. 26. Si. marq.

Reg. 9. Com. Nemo mutuum. reg.

*Reg 9 Com-
mentum*
rem illam ex domo, & ex alterius cubicu-
lo sibi surperet, aut ab externo quouis mo-
do sibi, aut alii accipiat, sine superioru li-
centia. Hinc in regulis breuiter B. P. N.
complectitur id, ad quod in rigore pauper-
tatis votum nos obligat.

Porro nemo falso sibi imponere ac de-
cipere debet, cogitando peccatum non esse,
aut saltem non mortale, regulas suas in-
fringere, quod nostrae constitutiones & re-
gulæ ad peccatum non obligant. Fieri non
posset aliquem quoad hoc grauius decipi,
dicendo. Videbam quidem me contra regu-
lam facere, dum illud ab alio accepi, vel al-
teri dedi: sed quia regulæ nostræ ad pecca-
tum non obstringunt, non putavi pecca-
tum esse: sed tantum contra regulam quan-
dam me facere. Fateor quidem, regulas &
constitutiones nostras ad peccatum non
obligare (vti id in his ipsis constitutioni-
bus S. P. declarat) id nihilominus certum
est, vota, quæ facimus, esse ad peccatum,
& quidem mortale, obligare. Atque ita id
eo loco B. P. declarat, ne quis illam præ-
tendere ignorantiam, aut inde errandi oc-
casionem capere possit; nisi alioquin res
ex se nimis quam sit clara. Liqueat enim,
quod, sicut religiosus, qui castitatem vio-
lat, mortaliter contra votum, quo ad
eam se obligauit, peccaret, & nouum sa-
cerilegium admitteret: pari modo, qui vo-
tum paupertatis prætergreditur, mortali-
ter contra votum, quod ipse concepit, de-
linquat. Nullum in hac re dubium est: li-
berum quippe tibi erat, in mundo cum
tuis opibus manere, eisque ad libitum &
prout velles, vti, nec in religionem intra-
re, & votum paupertatis non facere: &
postquam iam ingressus es, & eiusdem
voto te obligasti, in tua manu iam non
est vel argentum vnum accipere, vel ali-
quid sine licentia possidere, quia ad id te
voto nuncupato obstrinxisti. Atque hoc
est, quod Apostolus Petrus in Actis Apo-
stolorum dixit Ananiam ac Sapphiram, qui
votum paupertatis fecerant (vti notant
sancti Patres) cum enim hæreditatem &
agrum quem possederant, vendidissent, &
eius pretium pro iudore, ad pedes Apосто-

lorum detulissent, aliquam eius partem
sibi reseruarunt, plura cum se vendidisse
negantes: ait viro Apostolus; *Anania cur
tentauit sathanam cor tuum, mentiri te
spiritui sancto, & fraudare de pretio agrum
Nonne manens tibi manebit, & venan-
dum in tua erit potestate? Quare po-
susisti in corde tuo hanc rem? Non es men-
sus hominibus sed Deo* Mox vero cum
diuina est subsecuta castigatio: detrepente
enim concidens in loco exspirauit: quum
& vxor eius Sapphira, quæ delicti huius
fuerat particeps, eandem mox penas de-
dit. Et additur in sacro textu: *Et factus est
timor magnus in vniuersa Ecclesia, & in
omnes qui audierunt hæc.* Ergo o. nos par-
est non parum timere, ne quid contra
paupertatis votum committamus, cum
eius præuaricatio tam à Deo acriter pu-
niatur.

Vt ergo ad propositum reuertar, dico,
nisi tantum per regulam aliquam ad pau-
peritatem obligaremur, contra ipsam fa-
cere, peccatum non fore: at quando con-
stitutiones vel regulæ materiam alicuius
voti continent ac declarant, dicunt ob-
ligationem sub peccato: non tam quod
vim illam habeant ad peccatum obligandi,
quam ex obligatione voti ad hoc obtrin-
gentis. Verbi gratia, dum continent & de-
clarant materiam castitatis, vel legis na-
turalis, dicunt obligationem sub peccato,
non quidem ex virtute regulæ, sed ex ob-
ligatione, quam castitas aut ipsa lex natu-
ralis includit. Quoniam vero hæ regulæ
voti paupertatis substantiam, & ad quid
tale votum hominem ex se se obliget, di-
cunt & declarant; hinc, qui istas regulas
infringer, peccabit; non tam quod regu-
lam violet, quam quod paupertatis vo-
tum, quod in illa includitur, frangat. Adeo
vt non propterea regulas has præ oculis
habere debeamus, vt hinc occasionem ca-
piamus cogitandi, id solum regulam esse:
sed hoc præsupposito, cogitemus his co-
ram voti paupertatis substantiam, & id ad
quod ipsa in rigore obligat, paucis sum-
matimque comprehensum contineri; id-
que è luce Candorico, & ex omnibus, vti
dixi.

*6 p. confit.
55.*

*Votum pau-
peritatis ob-
ligat etiam
ad mortale
peccatum.*

*Regula in-
frangendo
ad peccatum ob-
ligat.*

diximus, Doctoribus, & promptum. Vnde de religiosis in communi viuentibus loquens sanctus Augustinus, ait. *Certum est eos nihil habere, possidere, dare, vel accipere sine Superioris licentia debere*: quod ad litteram idem est, quod regula nostra præscribitur. Hoc enim est vere pauperem esse: alicui autem fas esse, ex sua voluntate & arbitrio, & prout lubet, & sine alterius facultate, rem aliquam temporalem accipere, vel dare, vel possidere, vel dispensare, est esse proprietarium; & per consequens, voto paupertatis repugnans.

Vt autem hoc, quod velut primum in hac materia principium tenendum est, melius intelligatur: notandum est hanc, secundum Doctores, Theologos, & Iurifconsultos, esse inter vsum & dominium rei alicuius differentiam; quod qui rei dominus est, communiter de ea facere possit quod placuerit, & eam cuicumque voluerit, dare, & prout visum ei fuerit, mutuo dare, vendere, insumere, & dispensare. at qui absolute eius dominus non est, sed tantum vsum fructum eius habet, non potest de ea prout voluerit disponere; neque enim alteri eam dare, nec vendere, nec alienare potest: sed tantum ea vti ad eum vsum, ad quem illi fuit concessa. Id similitudine quadam declarant. Sicut, inquit, dum quis alium ad conuiuium inuitat, solum ei facultatem dat comedendi de omni eo quod apponetur; ciborum autem appositorum eum dominum non facit: quod eos nec domum deferre, nec alij cuiquam amittere, de iis sportulas mittere, non item vendere, non denique de ijs prout voluerit disponere possit: sed vsum tantum & facultatem habeat ad comedendum illis de eo quod voluerit. Atque ideo vsum distingui dicunt à dominio etiam in rebus quæ visu consumuntur, & quidem vsum primo. Taliter ergo, docentibus Doctoribus, se Religiosi particulares habent, etiam quoad illa, quæ Superioribus annuentibus habent: solus quippe vsum eorum ipsis conceditur, ut illa usurpare, & in vsum suum conuertere possint: attamen certum est, alteri cuiquam rem vestem, quam

habes, sine Superioris facultate dare non posse, quia non est tua: & si absque facultate eam dares, contra paupertatis votum peccaturum: ita namque te absolutum eius dominum faceres, cum de ea facias, quod lubuerit. Et quod de hac re dico, etiam est de reliquis rebus quibus vtimur intelligendum: alijs quippe te breuiarium, portifolium, aut galerum sine venia Superioris dare nefas est: nihil enim horum tuum est. Solum tibi ijs vti datum est ad vsum proprium vti cõiuare dum inuitatur, vsum datur ciborum. Simile hoc & exemplum semper in memoria habeamus, quia verumque id proprium est, & rem de qua agimus accommode declarat.

Si vero ne de iis quidem, quæ cum licentia Superioris in vsum proprium possidet, Religiosus facere possit quodcumque voluerit, nec ea alijs dare; minus ergo sine Superioris venia, de reliquis quæ in domo sunt, dare, accipere ac disponere poterit, aliquid è vestiario, bibliotheca, refectorio, penu, aut alio quopiam loco accipiendo, tam vt alijs det, quam in vsum proprium. Hoc enim etiam euidentius contra paupertatem foret.

Bonaenens.
in specul.
discipl. p. r.
c. 4.

CAPVT XI.

Ostenditur, contra paupertatis votum esse, sine Superioris venia aliunde quid accipere vel dare, esto id de domo acceptum non esset.

Iam ante diximus, communem esse Doctorum sententiam, non modo voto paupertatis aduersari aliquid è rebus domesticis in vsum proprium accipere, & alteri id sine licentia dare; verum etiam aliunde quid ab alijs sine eadem Superioris potestate accipere: vsque eo, vt si quis amicus, vel benefactor, vel pater, vel cognatus tuus tibi quid ad vestem, ad librũ, ad aliud

Rodriguez exercitij pars 3.

o quod-